Innspill til statsbudsjett 2026 fra Norges Frivilligsentraler

Norges Frivilligsentraler (NFS) takker for god dialog med kultur- og likestillingsdepartementet, og familie- og kulturkomiteen. Vi ønsker med dette å gi vårt innspill til kap. 315 post 60, Tilskudd til frivilligsentraler, i statsbudsjettet 2026.

Oppsummering

- **Ta høyde for totalt 575 sentraler i 2026, og at summen justeres når vi i juni 2025 vet det presise antallet.**
- **Å styrke frivilligsentralenes økonomi vil gi stor avkastning for hele samfunnet**
  - **Frivilligsentralene er et kinderegg som kan hjelpe kommunen gjennom store utfordringer**
  - **Å investere i forebygging lønner seg på sikt**
  - **Lokal frivillighetspolitikk, levende lokalsamfunn og 'alle inkludert' er satsingsområder fra Regjeringen som Frivilligsentralene kan bidra til å iverksette**
- **Om Regjeringen ønsker robuste og innovative frivilligsentraler som fyller en viktig rolle i lokalsamfunnene, trengs en økning i dagens statstilskudd.**
- **Vi ber om at kap. 315 post 60 i statsbudsjett 2026 økes til kr 316.450.000,-**

NFS vil takke for at potten til frivilligsentralene er økt i 2025. Likevel får hver enkelt sentral med den vedtatte summen en nedgang i sitt tilskudd. Dette er et svært uheldig signal å sende til frivilligsentralene som driver et viktig arbeid ute i over 500 lokalsamfunn. Sentralene trenger en styrking, ikke et kutt. Vårt innspill for 2026 bygger derfor på tallene fra 2024, og den økningen vi mener burde funnet sted i 2025.

Flere nye frivilligsentraler

I Hurdalsplattformen legger Regjeringen vekt på at de ønsker flere frivilligsentraler. Dette har nå skjedd - vi ser med glede på at det etableres flere nye sentraler i en rekke nye lokalsamfunn. Men da må ikke eksisterende sentraler oppleve at deres tilskudd svekkes!

Vi har pr nå ingen kartlegging av planlagte nyetableringer i 2026, men basert på signaler vi får anslår vi at det i 2026 vil være til sammen 575 sentraler.

NFS oppfordrer derfor Regjeringen til å ta høyde for nye sentraler i sin beregning av statstilskudd i 2026, og at summen justeres når vi i juni 2025 vet det presise antallet.

Hvorfor det lønner seg å styrke frivilligsentralene

I møte med store samfunnsutfordringer spiller frivilligsentralene en viktig rolle rundt om i hele Norge. Formålet for frivilligsentraler tillegger frivilligsentralene et omfattende mandat; de skal *stimulere til frivillig innsats, være åpne møteplasser for befolkningen og være et bindeledd mellom kommunen og frivillig sektor.* Dette gjør frivilligsentralene til et realt kinderegg:

1. Hvor enn man snur seg får man høre hvor avhengige samfunnet er av økt frivillighet fremover. Å ha robuste frivilligsentraler som stimulerer til frivillig innsats, utløser ressursen i seniorgenerasjonen og skaper arenaer der de som står helt eller delvis utenfor arbeidslivet kan bidra med sine ressurser, det er vi helt avhengige av i møte med de store utfordringene vi står ovenfor.
2. I et samfunn med voksende ensomhet er det viktigere enn noen gang med meningsfulle fellesskap og en følelse av å høre til. Frivilligsentralene bidrar til at folk over hele landet kan ta del i levende lokalsamfunn og selvvalgte fritidsaktiviteter, i tråd med Bu trygt heime-reformen og handlingsplanen Alle inkludert.
3. Både denne og foregående regjeringer har jobbet for at kommunene skal bli bedre på samskaping. Vi opplever at mange fremdeles har en lang vei å gå for å bli *Kommune 3.0.* Frivilligsentralene fungerer som bindeledd mellom kommune og frivillig sektor, og en fagressurs på samskaping og innbyggermedvirkning. De hjelper ulike enheter med å trekke lasset sammen mot felles mål og å bryte silo-tankegangen, og hjelper ofte kommunene å forstå i praksis hva det vil si å være en samskapende kommune. Å styrke frivilligsentralenes ressurser til å fylle denne viktige bindeleddsrollen er nødvendig for å løse de komplekse samfunnsutfordringene vi står ovenfor.

Forebygging lønner seg

At frivilligsentralene spiller en stor rolle i arbeidet med både folkehelse, barn og ungdom, og inkludering, opplever vi at både departementet og komitéen har god innsikt i. Dere ser at frivilligsentralene er en viktig døråpner for de som står utenfor, en tilrettelegger for at eldre skal bo trygt hjemme så lenge som mulig, og at barn og unge skal oppleve mestring og tilhørighet.

Ifølge NAV koster det samfunnet 15 millioner i et livsløpsperspektiv om én ungdom faller utenfor. Frivilligsentralene redder folk fra utenforskap hver dag! Å investere i forebygging er krevende å se gevinsten av - men dere vet at det nytter, og dere vet at det er lønnsomt. Å styrke frivilligsentralenes økonomi handler om å styrke innsatsen for de som står i fare for å falle utenfor.

Lokal frivillighetspolitikk

Frivilligsentralene er en katalysator for den øvrige frivilligheten, spesielt i de mange distrikts-kommunene der øvrige foreninger svært sjelden har egne ansatte. Som Regjeringen skrev i sitt forslag til statsbudsjett 2025; *Frivillig aktivitet drives der mennesker bor, og frivilligsentralene som finnes i nesten alle kommuner har et stort potensial i den lokale frivillighetspolitikken.*

Nettopp dette er et nytt satsingsområde for frivilligsentralene, og NFS har gjennom støtten fra *Alle inkludert* mulighet til å bistå sentralene i arbeidet med å implementere lokal frivillighetspolitikk i kommunene. Dette setter vi stor pris på. Men vår bistand er ikke nok - sentralene er også avhengige av en robust økonomi for å kunne ta en slik rolle lokalt, og tiltrekke seg ledere med potensial til å iverksette slike komplekse prosesser.

Frivilligsentralene kan ta en nøkkelrolle i møte med store samfunnsutfordringer. De kan hjelpe kommunene i arbeidet med integrering, utløse kraften i seniorgenerasjonen, bedre folkehelsen, hindre utenforskap, hjelpe kommunene å vedta god frivillighetspolitikk, som igjen legger til rette for at det lokale foreningslivet blomstrer. Å styrke frivilligsentralenes økonomi vil gi stor avkastning for hele samfunnet.

Beregning av ønsket tilskudd 2026

Driftsbudsjettet i en frivilligsentral skal gjerne dekke husleie, forsikringer, dataprogrammer, kurs, kontormateriell, bevertning, annonsering osv., samt et lønnsnivå som tiltrekker seg gode lederkandidater. Et *minimumsbudsjett* burde i 2026 ikke være mindre enn 900.000,-

For å oppnå et minimumsbudsjett på 900.000,- pr sentral der 60% kommer fra staten, ber vi om 540.000,- i statstilskudd pr sentral. Med anslagsvis 575 sentraler, (310.500.000,-) samt søknaden om 5.950.000,- i driftstilskudd, midler Alle inkludert og aktivitetsmidler Bo trygt hjemme til NFS, ber vi om at kap. 315 post 60 i 2026 økes til kr 316.450.000,-.

Februar 2025 - Norges Frivilligsentraler